

PÁN JEŽÍŠ A PÍSMO

*Hospodinův zákon je dokonalý, udržuje při životě.
Hospodinovo svědectví je pravdivé, nezkušený jím zmoudří. (Ž 19:8)*

1. čtení: Žalm 19

Základ kázání: Mt 22:23-33

Milí bratři, milé sestry,

před měsícem schválil synod naší církve žehnání párům stejného pohlaví. Přesně řečeno: Oficiálně souhlasil s touto praxí. Rozhodnutí nejvyššího orgánu naší církve mě silně zasáhlo. Podle mého názoru totiž prohlášení poslanců synodu jde přímo proti Písmu, které má být základem pro učení církve. A nejsem zdaleka sám, kdo je o tom přesvědčen. Nemám potřebu se dnes zabývat tímto konkrétním případem. Spíš bych se rád spolu s vámi podíval na to, jak Pán Ježíš přistupoval k Písmu. On je náš vzor ve všech oblastech života, na tom se shodneme. Proto by měl být naší autoritou i v přístupu k Písmu.

I. NEJEN CHLEBEM BUDE ČLOVĚK ŽIV (Mt 4:1-11)

Tak především: Pán Ježíš se sytí Božím slovem. A člověk by si řekl, že to snad nemá zapotřebí! Vždyť on sám je věčným Božím Slovem, které se stalo tělem. (J 1:1.14) A přece! Právě Ježíš má velkou potřebu žít se Písmem. Čtyřicet dní na poušti nevložit do úst ani kousek chleba. Ale Božím slovem se duchovně sytil. To se ukázalo ve chvíli, kdy ho začal pokoušet Satan.

- ³ *Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: "Jsi-li Syn Boží, řekni, ať z těchto kamenů jsou chleby." ⁴ On však odpověděl: "Je psáno: 'Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.'" (Mt 4:3-4)*

Je psáno... Je psáno v Mojžišově zákoně... Je psáno v knize Deuteronomium... Bůh říká, abychom se spoléhali na něj v životě i ve smrti. A já tomu Božím slovu, které Mojžíš zapsal, důvěřuji. Tak odpovídá Ježíš pokušiteli. On sám se živí psaným Božím slovem. Jedině tak totiž obstojí v každém pokušení, které mu ten Zlý přichystá. *Je psáno... A já se toho, co je psáno, držím.*

Bratři a sestry, na Pánu Ježíši vidíme toto pravidlo: Čím je člověk blíže Bohu, tím víc se živí Božím slovem. Tím větší touhu po Božím slovu má. Tím víc si přeje podle něj přemýšlet, mluvit a jednat. Ježíš byl ze všech lidí, kteří po tváři země kdy chodili, Bohu nejbližší. A to se každou chvíli projevovalo také tím, s jakou vážností Ježíš k Písmu přistupoval. On Písmo nosil v hlavě i v srdci. On podle Písma žil, a nakonec i umíral.

Matouš vypráví:

- ¹⁶ *Když nastal večer, přinesli k němu mnoho posedlých; i vyhnal duchy svým slovem a všechny nemocné uzdravil, ¹⁷ aby se naplnilo, co je řečeno ústy proroka Izaiáše: 'On slabosti naše na sebe vzal a nemoci nesl.'* (Mt 8:16-17)

Ježíš uzdravoval nemocné lidi z lásky k těm nemocným lidem. To je pravda. Ale také proto, že si vážil Boha, který ho k tomu svým slovem vedl. V Ježíšových mocných činech se totiž uskutečňují dávná zaslíbení o příchodu Mesiáše, o kterém kdysi dávno psali Boží proroci. Ježíš uzdravuje nemocné a vyhání z posedlých zlé duchy, a tím naplňuje Boží slovo.

Dokonce Ježíšův největší zápas v posledních dnech jeho pozemského života je zápasem o poslušnost vůči Bohu a jeho psanému slovu. Několik málo okamžiků před Ježíšovým zatčením v Getsemanské zahradě se stane toto:

- ⁵¹ *Jeden z těch, kdo byli s ním, sáhl po meči, napadl veleknězova sluhu a uťal mu ucho. ⁵² Ježíš mu řekl: "Vrať svůj meč na jeho místo; všichni, kdo se chápou meče, mečem zajdou. ⁵³ Či myslíš, že bych nemohl poprosit svého Otce, a poslal by mi ihned víc než dvanáct legií andělů? ⁵⁴ Ale jak by se potom splnila Písma, že to tak musí být?"* (Mt 26:51-54)

Jinými slovy: *Já kráčím cestou utrpení, které vyvrcholí na Golgotě, protože se musí naplnit Písma.* Bratři a sestry, uprostřed těch největších muk, tělesných i duchovních, Ježíš na kříži plní Boží slovo. Jan zaznamenává:

- ²⁸ *Ježíš věděl, že vše je již dokonáno; a proto, aby se až do konce naplnilo Písmo, řekl: "Žízním."* (J 19:28)

Náš Pán chvíli před posledním nádechem a výdechem splní to, co Bůh prohlásil ve svém slovu. Ježíš řekl, že žízni. (Ž 22:15-16) A oni mu podali ocet, jak stojí psáno v Žalmech o utrpení Mesiáše. (Ž 69:22)

A po svém vzkříšení, když se setkal se svými učedníky na cestě do Emauz, Ježíš řekl:

- ²⁵ *A on jim řekl: Jak jste nechápaví! To je vám tak těžké uvěřit všemu, co mluvili proroci! ²⁶ Což neměl Mesiáš to vše vytrpět a vejít do slávy?" ²⁷ Potom začal od Mojžíše a všech proroků a vykládal jim to, co se na něho vztahovalo ve všech částech Písma. (L 24:25-27)*

Milí bratři, milé sestry, náš Spasitel žil podle psaného Božího slova. A byl ochoten i zemřít, aby dosvědčil pravdivost Písma. Myslíte si, že by Ježíš žil a umíral na základě Božího slova, kdyby Písmo nevnímal jako živé, mocné, pravdivé a pevné slovo Hospodinovo? Myslíte si, že by se namáhal podle Písma mluvit i jednat, kdyby tyto texty vnímal jen jako zastaralá svědectví zbožných předků, která rozhodně sama o sobě nejsou záznamem Boží řeči? Jistě, Bible z nebe nespadla. Je dílem lidských autorů. Ale zároveň platí, že je naprosto pravdivá, plně dostačující pro nauku církve a pro život křesťanů, protože je cele dílem Božím. Copak tomu naši předkové věřili jinak? Copak by kvůli obyčejné, byť místy docela zajímavé knize, prodávali majetek, trpěli a dokonce umírali? Těžko! Kdyby Ježíš vnímal Písmo jako lidský dokument, z kterého na nás tu a tam vyskočí nějaká hluboká a moudrá myšlenka, rozhodně by ve svém životě bral Boží slovo mnohem volněji. Jedině tehdy, když věříme, že celé Písmo je slovo Boží, jediné tehdy, když k Písmu přistupujeme s vážností a úctou jako k zjevené a zapsané řeči našeho Boha, jediné tehdy přistupujeme k Bibli jako Ježíš.

II. NEPOMINE ANI JEDINÉ PÍSMENKO (Mt 5:17-18)

Na začátku svého Kázání na hoře Kristus prohlásil:

- ¹⁷ *Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. ¹⁸ Amen, pravím vám: **Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane.** (Mt 5:17-18)*

Tedy: *Dokud Bůh ze své milosti zachovává své stvoření, dokud ze své trpělivosti „oddaluje“ soud nad tímto světem, bude Písmo platit. I v den poslední.* Písmo bylo a je Boží zjevenou pravdou pro Mojžíše a lid na poušti, pro Ježíše a jeho učedníky, pro církev starověkou, středověkou i novověkou, pro naše předky, pro nás samotné, pro naše potomky. Dokud nepomine nebe a země, dokud se nestane všechno, co se má stát, pravda Písma nepomine. Bible je totiž na věky průvodcem pro lidi víry, také jejich normou a mírou, podle které mají poměřovat své myšlenky, slova i činy. A nadto je čistým zdrojem poznání Boha, našeho Stvořitele i Zachránce, a to pro všechny generace.

- ⁸ *Tráva usychá, květ vadne, ale slovo Boha našeho je stále navěky. (Iz 40:8)*

Bratři a sestry, už celá desetiletí mnozí lidé v církvi vnímají četné biblické postavy a události jako smyšlené. Jako dobré příběhy, které se však nikdy nestaly. Literárně a teologicky zajímavá vyprávění o postavách, které však nejspíš nikdy neexistovaly. A která mají se skutečnou historií Božího lidu pramálo společného. Ne tak Ježíš! Pán Ježíš pokládá stvoření Adama a Evy za faktický počátek lidstva. (Mt 19:4-5) Zmiňuje Ábela, kterého Kain zavraždil, jakožto prvního mučedníka v lidských dějinách. (Mt 23:35) Mluví o potopě za dob Noemových. (Mt 24:38-39) I o zničení Sodomy a Gomory za dob Abrahamových. (Mt 11:20-24) A obě události vnímá jako projevy Božího soudu, který na tento svět kdysi opravdu dopadl. Abraham, Izák, Jákob, Lot a jeho žena, samozřejmě zákonodárce Mojžíš, králové David a Šalomoun, královna ze Sáby, proroci Eliáš a Elíša, Jonáš spolknutý obří rybou, Zachariáš a Daniel... To jsou lidé, ke kterým se Ježíš ve svých promluvách vrací jako ke skutečným postavám.

Bratři a sestry, žili tito lidé, nebo nežili? Staly se ty události, nebo nestaly? To v žádném případě není jen teoretické cvičení! To totiž ovlivňuje naši víru i naději. Adama a Evu stvořil Bůh, aby byli jedním tělem. Proto tak dbáme na manželství výhradně mezi mužem a ženou. Protože manželství kdysi vymyslel a ustanovil Bůh. Potopou Nejvyšší soudil hříšný svět. Z toho Ježíš odvozuje, že Bůh bude jednou opět soudit svět. Až přijde Ježíš v moci a slávě, bude to jako za dnů Noé. Pokud ovšem Bůh svět nikdy vodami nezalil, pokud nezachránil Noeho a jeho rodinu, přijde vůbec Ježíš na konci časů, aby soudil a zachraňoval? Jonáše spolkla veliká ryba, stejně jako Ježíše „spolkl“ hrob. Pokud však Jonáš nebyl třetího dne zázračně zachráněn, pokud se jedná jen o zajímavou pohádku s moudrou pointou, pak je možná i samo vzkříšení Ježíše Krista zajímavou pohádkou s moudrou pointou, no ne? Vždyť Kristus sám praví:

- ⁴⁰ *Jako byl Jonáš v břiše mořské obludy tři dny a tři noci, tak bude Syn člověka tři dny a tři noci v srdci země. (Mt 12:40)*

A k tomu dodává:

- ⁴¹ *Mužové z Ninive povstanou na soudu s tímto pokolením a usvědčí je, neboť oni se obrátili po Jonášově kázání - a hle, zde je víc než Jonáš. (Mt 12:41)*

Ale kteří mužové z Ninive povstanou proti nevěřícímu pokolení, pokud nikdy neexistovali? Bude to Dlouhý, Široký a Bystrozraký? Nebo hloupý Honza? Nebo proti lidem, kteří Krista nepřijali, bude svědčit Červená Karkulka? Ježíš prohlašuje:

Já jsem víc než Jonáš. Proto je třeba, abyste se ke mně ve víře obrátili, dokud je čas. V opačném případě vás jednou zahanbí mužové z Ninive, kteří se obrátili k Hospodinu po kázání neposlušného proroka Jonáše. Pokud Bible vypráví příběhy, které se ve skutečnosti nikdy nestaly, pak také dost pravděpodobně vypráví věci, které se nikdy nestanou. Nevím, proč bych měl věřit slovům Pána Ježíše, když mluví o věčném životě pro všechny, kteří se k němu znají, kteří v něj uvěří, kteří se ho drží, pokud nevěřím Pánu Ježíši, když mluví o stvoření, soudu a spáse předešlých věků.

Bratři a sestry, lidé někdy tvrdí, že Ježíš opravdu mluvil o těchto postavách a událostech Starého zákona jako o skutečných a historických. Ale prý to dělal jen proto, že byl shovívavý ke svým posluchačům, kteří tomu všemu věřili. Podobně jako dospělí říkají svým dětem, že jim dárky donesl Ježíšek. Je to taková malá lež z lásky. Dobře, ale pokud Ježíš svým posluchačům v těchto případech trochu lhal, byť z lásky, zůstává pro nás pravdivým a hodnověrným v dalších otázkách? Co když nám Ježíš – bojím se to skoro vyslovit! – z lásky lže i o spáse, kterou přinesl? Co když nás z lásky chlácholí a balamutí, když nám vypráví o přicházejícím Božím království? Copak to my dospělí neděláme našim dětem? Když naše děti něco trápí nebo bolí, říkáme jim: *Neboj, to bude dobré.* A přitom třeba víme, že to dobré rozhodně nebude. Ale nechceme je strašit dopředu. Možná nás Pán Ježíš taky nechťel strašit dopředu. Mluvil o Boží záchraně, aby se nám lehce dýchalo, těch pár let na světě. A až zavřeme oči a upadneme do nicoty, už nám to bude jedno, zda je nebo není Boží království. Schválně to tak pitvám, abychom si uvědomili, jak zásadní je pro nás věřit, že celé Písmo je pravdivé Boží slovo. Pokud se na něj nedá spolehnout ve věcech minulých, pak nevidím důvod, proč bychom se na něj měli spoléhat ve věcech současných nebo budoucích.

III. NEZNÁTE PÍSMO (Mt 22:23-33)

Další věc, která mě poslední týdny trápí: Opakovaně jsem slyšel výzvu, abychom do přemýšlení o žehnání svazkům stejného pohlaví netahali Bibli. Že prý jí každý rozumí trochu jinak. Že prý se nad ní akorát tak pohádáme. *Nemlaťme se Bibli po hlavě*, říkají někteří. *Hlavně po sobě neházejme biblickými veršíky*, slyším kolem sebe pořád dokola. Tyto výzvy zásadně odmítám. Pokud se máme vážně snažit žít podle Boží vůle, nemůžeme nikdy nechat Bibli zavřenou. Co jiného nám poslouží při hledání Boží pravdy, když ne Bible, dílo Ducha svatého? (2Tm 3:16-17) Náš lidský rozum, o kterém právě Písmo říká, že je ovlivněn hříchem? Naše pocity? Naše svědomí? Naše zkušenosti? Nebo současné kulturní ovzduší? Vědecké zkoumání? Každý spor v církvi, kolik jich jen od počátku bylo, se řešil s modlitbou nad Písmem. A pokud se řešil jinak, pak nedopadl pro církev dobře. Apoštolové Ježíše Krista promýšlejí texty Písma na svém prvním sněmu v Jeruzalémě, nedlouho po vylití Ducha svatého. (Sk 15) A to se učili od svého Mistra! Ježíš sám přece často diskutoval se svými odpůrci a argumentoval právě na základě textů Bible. Slyšeli jsme to na začátku kázání, kdy Ježíš mluvil se saduceji, kteří popírali vzkříšení. Oni nevěřili ve vzkříšení z mrtvých. Částečně proto, že za Boží slovo pokládali jen Pět knih Mojžíšových. A v nich se prý o vzkříšení neříká vůbec nic. Kvůli tomu Ježíš saduceům připomene Boží sebe-představení z knihy Exodus. A vynechá četné pasáže z proroků a Žalmů, které vzkříšení z mrtvých ohlašují.

- *Mýlíte se, neznáte Písma ani moc Boží.* ³⁰ *Po vzkříšení se lidé nežení ani nevdávají, ale jsou jako nebeští andělé.* ³¹ *A pokud jde o vzkříšení mrtvých, nečetli jste, co vám Bůh pravil:* ³² *'Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákových a Bůh Jákobův.'* *On přece není Bohem mrtvých, nýbrž živých.*" (Mt 22:29-32)

Bratři a sestry, co přesně Pán Ježíš udělal? Připomenul jediný biblický verš, aby na něm postavil učení o vzkříšení. Učení, které by mimochodem vůbec nedávalo smysl, pokud Abraham, Izák a Jákob nikdy neexistovali. Ale oni žili. A jsou živí v Bohu nadále. Protože Bůh je život sám. A kdo s ním žije, bude s ním žít na věky věků. Není třeba zmiňovat další evangelijní texty, ve kterých Pánu Ježíši stačí jedno slovo z Písma, aby na něm postavil celý argument, svou obhajobu. (např. Mt 22:41-45; J 10:34-36) Náš Pán by nikdy svým odpůrcům neřekl: *Když se chcete o daném problému dohadovat, hlavně si neberte do ruky a do úst Písmo.* Naopak! Připomínal jim jejich velikou chybu: *Neznáte Písma.* (Mt 22:29) Nebo také: *Svou tradici jste zrušili slovo Boží.* (Mt 15:3-9)

Milí bratři, milé sestry, naše čtyři reformační vyznání, která si Českobratrská církev evangelická kdysi vzala za svůj věroučný základ, shodně prohlašují, že Písmo je slovo našeho Boha, a proto také autoritou pro život křesťanů, sborů a celé církve. V tom naši reformační otcové netápali. V tom stáli pevně. A na základě Písma zápasili o pravou víru. Jan Hus, když zápasil o pravdu Boží v Kostnici. Husitští teologové, když zápasili o přijímání z kalicha.

Martin Luther, když zápasil o správné pojetí spasení člověka z víry, na základě Boží milosti v Kristu projevené. Jan Kalvín, když zápasil o to, aby lidé žili ke slávě Boží. A mnozí další a další svědkové víry. My prostě nemůžeme říct, že Písmo je v naprosto zásadních otázkách dávno mimo mísu. Nemůžeme tvrdit, že Písmo je dobový dokument, který v dnešní době není třeba brát vážně.

Rád bych zakončil dnešní kázání slovy Žalmu 119, který je nejdelší souvislou chválou Bible. Dobře se do těch slov zaposlouchejme:

- ⁹ *Jak si mladík udrží svou stezku čistou? Musí se vždy držet tvého slova.* ¹⁰ *Dotazuji se na tvoji vůli celým srdcem, nedej, abych zbloudil od tvých přikázání.* ¹¹ *Tvou řeč uchovávám v srdci, nechci proti tobě hřešit.* ¹² *Požehnaná buď, Hospodine, vyučuj mě v tom, co nařizuješ.* ¹³ *Mé rty budou vypravovat o všech soudech tvých úst.* ¹⁴ *Veselím se z cesty tvých svědectví více než ze všeho jmění.* ¹⁵ *O tvých ustanoveních přemýšlím, na zřeteli mám tvé stezky.* ¹⁶ *Narízení tvá jsou pro mne potěšením, nezapomínám na tvé slovo.* ¹⁷ *Zastávej se svého služebníka a budu žít, chci se držet tvého slova.* ¹⁸ *Otevři mi oči, ať mám na zřeteli divy ze Zákona tvého.* ¹⁹ *Jsem na zemi jenom hostem, neukrývej přede mnou svá přikázání.* ²⁰ *V duši se stravuji touhou po tvých soudech v každé době. (Ž 119:9-20)*